

Ta ungdomars röster på allvar

Enkäten Ung Röst 2011 behandlar frågor som oroar FN:s granskningskommission. (Bilden: "Ungdom", Carl Eldh, 1911)

landstingen sköter hälsofrågorna. Ansvaret faller mellan stolarna när det är delat mellan två huvudmän och regeringen får kritiken.

Enkäten Ung Röst 2011 behandlar just de frågor som oroar FN:s granskningskommission. Sextio procent av eleverna har inte hört talas om Barnkonventionen, som slår fast vilka rättigheter ungdomarna faktiskt har. Det måste ses som en allvarlig brist i vårt demokratiska samhälle att inte göra klart för medborgare vilka rättigheter de har.

Ser man till elevernas oro för en rad olika frågor så dominerar flickorna stort över pojkarna. Det gäller att misslyckas i skolan (63/44 procent), att någon ser en som överviktig (28/10 procent), att familjens pengar inte räcker till (23/14 procent) eller att drabbas av våld från vuxna eller jämnåriga (cirka 19/12 procent).

De tyngre mentala frågorna gäller oron för att bli deprimerad (27/13 procent), få åstörningar (17/6 procent), skada sig själv (16/9 procent) eller ta livet av sig (12/9 procent). Den enda fråga där det är helt jämnt mellan könen är oron för att bli utsatt för rasism (9 procent).

Det är omkring tio procent som blivit hotade, fått kränkande mejl, inte vågat gå ut och blivit mobbade eller utfrysta. Andelen som samma tid blivit bestulna eller bevittnat våld ligger högre; kring femton till tjugo procent. Vänder man på frågan är det bara hälften av alla tillfrågade som inte blivit utsatt för något av ovanstående under det sista halvåret.

Ser man till elevernas inflytande är det 75 procent som säger sig ha små möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. Ungdomarna tycker att Sverige borde göra mer för att stoppa mobbning och rasism, minska användningen av alkohol och droger bland både unga och vuxna, hjälpa barn som lever i fattigdom, skadar sig själva eller lider av övervikt samt verkligen tänka på barns bästa när man beslutar om flyktingbarn.

Rädda Barnen har genomfört enkäten Ung Röst med 25 000 ungdomar från hela landet i årskurs 6, 8 och den första på gymnasiet. Vi vet nu vad ungdomar tycker om sin framtid, sin skola och mentala hälsa, vilka drömmar de har och vad kommun och landsting bör inrikta sig på.

Mer än tjugo procent av Sveriges befolkning är under 18 år och får därför inte rösta. Politiker och tjänstemän har alltså ett särskilt ansvar för att ta reda på vad barn och unga verkligen tycker, och barnläkarna bör hjälpa till med att föra fram ungdomars åsikter.

Sverige har skrivit under FN:s Barnkonvention. Hur trogen regeringen är att följa sitt åtagande kollas vart femte år i Geneve av en granskningskommitté utsedd av FN. Den har senast påpekat att svenska barn har dålig kunskap om sina rättigheter enligt Barnkonventionen, att tonåringars psykiska hälsa är oroande samt att regeringen bör göra något åt dessa brister. Problemet i Sverige är att kunskapen förmedlas i skolan med kommunen som huvudman och

Att vi kanske får leva i en bättre värld om ungdomar fick bestämma mer, är tydligt från dessa frågor, som eleverna nog delar med en stor andel av de vuxna. Men ungdomar vore inte ungdomar om de inte drömde om en god framtid. Trots vad de är utsatta för, och faktiskt genomlever, är det över 90 procent som har positiva eller mycket positiva tankar om sin framtid.

Enkäten ger ett starkt svar på vad ungdomar faktiskt tycker om de frågor de besvarat. Barnläkare bör stödja dem.

Bengt Lagerkvist, barnläkare, Umeå
E-mail: bengt@mariehem.net

Referenser

Rädda Barnen: Ung Röst 2011

Skriv till Barnläkarens debattsida; info@barnlakaren.se, och uttryck dina åsikter.
Längd: max 500 ord och 5 referenser/artikel.

Avhandlingar inom Barnmedicin

Disputera? Glöm inte att anmäla detta till Barnläkaren (info@barnlakaren.se)

Katarina Strand Brodd, Uppsala Universitet, disputerade den 15/9

Titel: *Delayed development of visuomotor Capacity in very preterm Infants*

Opponent: Professor Louise Rönnqvist, Institutionen för Psykologi, Umeå Universitet.

Märith Bergström-Isacson, Aalborg University, Danmark., disputerade den 4/11

Titel: *Music and Vibroacoustic Stimulation in People with Rett Syndrome – A Neurophysiological Study*

Opponent: Professor Hanne Mette Ridder Aalborg University Danmark, Professor Cheryl Dileo Tempel University USA och Dr. Cochavit, Elefant Haifa University Israel.

Linda Jäderstad (neonatologi), Karolinska Institutet, disputerade den 13/1

Titel: *Stem cell interactions with the injured brain*

Opponent: Professor Zaal Kokaia, Lunds Universitet

Claude Kollin (barnkirurgi), Karolinska Insitutet, disputerade den 24/2

Titel: *En prospektiv randomiserad studie av kongenital retentio testis*

Opponent: Professor Peter Lee, Indiana University School of Medicine, Indianapolis, USA

Emma Fransson (psykologi), Karolinska Institutet, disputerade den 29/2

Titel: *Parent's experiences, affect, stress and inflammatory markers*

Opponent: Dr Carmine Pariante, King's College, London

Staffan Berglund, Umeå Universitet, disputerade den 2/3

Titel: *Effecta of iron supplementation on iron status, health and neurological development in marginally low birth weight infants*

Opponent: Professor Michael K. Georgieff, University of Minnesota